

основних цінностей та пріоритетів надає змогу зробити висновок, що хоча свобода й була прописана в Основних Законах періоду Радянського Союзу, але її реалізація фактично була неможливою.

1. Гончаренко В. Конституція Української РСР 1937 р. Вісник Академії правових наук України. 2012. № 2. С. 75–83.

2. Історія українського конституціоналізму (в документах) : матер. до Міжнародного юридичного форуму «Нова Конституція України – шлях до утвердження української державності» (Україна, Богородчанський р-н Івано-Франківської обл., 11–13 січня 1996 р.). Івано-Франківськ, 1996. С. 24 -32.

3. Конституція (Основний Закон) України (1978 р.). II Хрестоматія з історії держави права України. Том 2. Лютий. 1997 р. 800 с.

Коптєв О. С.

*курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції*

Науковий керівник:

Догорученко К. О.

*старший викладач кафедри
теорії та історії держави та права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗАКОНАХ ТА ПРОЕКТАХ КОНСТИТУЦІЙ УНР 1918 РОКУ

Ідеї українського державотворення 1918 року ось уже ціле століття є предметом численних політичних та наукових дискусій не тільки а вітчизняному, але і зарубіжному просторах. Проект програми національної розбудови України у 1918 році був нагальною вимогою часу та важливим підсумком політичної діяльності національної еліти, яка прагнула скористатися наслідками Жовтневого перевороту в Російській імперії задля нового самостійного державного курсу.

Курс на державотворення був нерозривно пов'язаний з Російською Демократичною Федеративною Республікою, оскільки більшість Центральної Ради і сам її очільник підтримували автономне майбутнє України у складі Росії. Однак через більшовицьку загрозу та посилення міжнародної напруги через зміни на політичній карті світу, виникла потреба у відособленні України від імперіального світу. Цей факт, безумовно, породжував необхідність у

закріпленні територіальних прав і свобод у конституційній формі.

Конституція УНР або «Статут про державний устрій, права і вольності УНР» – це історичний документ, який став логічним довершенням раніше розпочатої і фактично вже зробленої роботи уряду республіки.

Комісія Центральної Ради на чолі з М. Грушевським у квітні 1918 року запропонувала проект Конституції УНР, проте із-за зовнішніх причин, головними з яких виявилися недооцінка національними силами більшовицької ідеології та відсутність міжнародної підтримки, Центральна Рада втратила свої

повноваження [3, с.21].

Слід підкреслити, що на українських теренах уперше за багато століть прозвучали тези про демократичні переваги республіки – життя людини, її безпеку, здоров'я, недоторканість, честь і гідність, адже саме ці постулати є найвищою цінністю в демократичному суспільстві.

Основний закон держави УНР спирався на тогочасні демократичні американські та європейські досягнення у сфері прав людини, де чітко зазначалось, що люди за своєю природою є вільними й незалежними, що вся влада перебуває в народі і твориться народом, а правителі є слугами народу й несуть перед ним відповідальність [2, с.95].

Окрім загальновідомих тез, притаманних будь-якому найвищому законодавчому акту, закріплюючому демократію як форму правління, чимало положень цього історичного документу стосувалося визначенню територіального поділу.

До того ж, деякі положення проекту Конституції УНР стосувалися закріплення принципів гендерної рівності. Саме відповідно до цих принципів указано в тексті і свободи вільних громадян вільної держави:

«На території УНР ніхто не може бути обмежений у свободі слова, друку, сумління, організації, страйку, як громадяни країни, так й іноземці (за умов, якщо вони не порушують норм кримінального права) [1, с.32].

Недопустимими для майбутньої цивілізованої держави-республіки вважалися тілесні покарання, які практикувалися практично у всіх дочасних владних системах – на Русі, у козацькому праві й, зокрема, в законах Російської імперії. Тому приниження честі та гідності людини були заборонені новою Конституцією, і ці заборони увійшли в подальші законодавчі акти, які були прийняті в радянській і в незалежній Україні (як і ряд інших демократичних постулатів, наприклад, таємниця листування або вільна зміна місця проживання) [1, с.34].

В цілому, проект Конституції УНР відображав національну самобутність українського народу шляхом безборонного використання власного культурного спадку, ідеї парламентаризму, рівності прав і свобод, ідеї відповідальності влади перед особистістю, що, безумовно, було свідченням прагнень до лібералізації всього суспільного життя і намірів створити умови для всебічної безпечної життєдіяльності людини, захищеної державою.

Таким чином, проект Конституції УНР 1918 року став доказом існування національної держави, витвореної народом, її єдиною конституційною характеристикою», а заодно і єдиним у ХХ столітті національним взірцем європейського конституціоналізму.

1. Грушевський М. Якої ми хочемо автономії і федерації. Львів. 2007. Т. 4. Кн. 1. С. 137–150.
2. Мироненко О. Конституція Української Народної Республіки 1918. Київ 2009. Т. 5. С. 95 - 104.
3. Ярош Д. Конституція Української Народної Республіки 1918 року про органи державної влади та управління України: історичний досвід і сучасність. Університетські наукові записки. 2005. № 1–2. 50 с.

Лукомська А. А.
*курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування*

Науковий керівник:
Жеглінська Т. О.
*викладач кафедри
теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Всім добре відомий той факт, що права, свободи та інтереси людини є та завжди будуть першорядною цінністю суспільства. Права людини є історично нестійкою категорією, що еволюціонує разом із суспільством та державою. Досить цікаву думку з-приводу даного питання має Ю. Разметаєва, яка наголошує на тому, що однією з властивостей прав людини є їхня здатність вважатися універсальною цінністю, іншим словом, вони мають суттєве значення для будь-якого суспільства громадянського типу, незалежно від національно-культурного контексту [1, с.111].

Варто зауважити, що права людини, виступаючи загальною суспільною цінністю, є об'єктом конституційно-правового регулювання українського законодавства, що, окрім національних особливостей, має суттєві спільні риси із законодавством держав континентальної Європи. Таким чином, Конституція України закріпила якісно нову систему прав та свобод людини та громадянина, яка містить низку відповідних положень міжнародно-правових актів,